

„Kdybych v lepší svět nevěřila, nemohla bych tu po tom všem, co jsem musela prožít, být,“
tvrdí Věra Sosnarová

V Brně, kde jsem se narodila, jsem taky chodila do školy, mám jen čtyři třídy. Musela jsem chodit pracovat k sedlákovi, protože byla bída. Žila jsem s maminkou a se sestrou. Otec byl legionář, s matkou se seznámil v Rusku. Matka byla zdravotní sestra a utekla s ním. Brali se na lodi. Když nás v roce 1934 otec opustil, zažívaly jsme velkou bídu. Do kila rozemletého koňského masa se přimíchalo půl pecnu chleba. Hrách, kroupy, pár brambor, sádlo...

Jak se chýlila válka ke konci, matka už byla jakási nesvá. Už něco cítila. Pořád říkala: „Ti bolševici mě zabijí.“ No a v květnu v pětáctýřicátém přijeli tři ruští důstojníci v gazíku a řekli: „Pojedete na komandaturu“. Tam začalo vyšetřování. Smrděli kořalou a křičeli na matku: „Ty suko, ty prodala svoji zemi! Ty utéklas.“ Matka jim vysvětlovala, že neutekla, že odjela. Ale nepomohlo to.

Pak nás sebrali a odvezli v Brně na jatka, kde už bylo několik rodin, a 17. května nás nahnali z Brna do Rajhradu. Tam jsme spali do rána na poli. Ráno, po páté hodině nás zase hnali směr Pohořelice a Mikulov. Z Mikulova nás na gazíkách vezli do Budapešti. Po nějaké době nás nahnali zase do vlaku a jeli jsme na Bukurešť. V Bukurešti jsme byli asi čtrnáct dní. Tam mě poprvé znásilnili.

Následoval Kišiněv a dál Bělorusko, Vitebsk, Moskva a Sibiř. Na místo jsme dorazili 1. září. Od vlaku několik kilometrů do gulagu pěšky. Byly tam dřevěné baráky, místo oken jen malé díry a dřevěný palandy. Záchod, to byla taková díra a do ní se chodilo. Zima, žádná voda. Na baráku nás bylo padesát. Asi čtrnáct dní nás drželi v baráku. Pak nás hnali na práci. Museli jsme stromy sekát, takovou práci jsem dřív neznala. A jak jsme přišli z práce, byli bachaři ožralí a šli po nás, po děvčatech. Křičeli, abychom se vysvlékly, honili nás po baráku a dělali s námi, co chtěli. Strašné násilí.

Jídlo? Na dvoře byly ohromné haldy brambor. Všecko zmrzlé. I zelí a kapusta. Krompáčem se to muselo odsekávat. Byl tam velký kotel, všecko se to do něho házelo a dvě tři ženský vařily. Každý vyfasoval ešus, a když jsme přišli z práce, dostali jsme do něj ten boršč nebo perlovou kaši či vařený oves se slupkami. Chleba byl ráno, 250g na přiděl, napl s pilinami, pálila po něm žáha. Kusy slámy z něho trčely, ale hlad byl, že jsme ho ani nekousali, hned polykali.

Zima byla strašná. Matku několikrát vyslychali a mlátili. Zešilela, když viděla, jak jí znásilňují děti... Vlítla do baráku bachařů se sekýrou. A oni ji zastřelili. To bylo 6. ledna 1946. Ráno nám to bachařka říkala, ale já ani sestra jsme jí nerozuměly. Poláci nám to překládali. Za barákem, v kaluži krvi, jsme ji našly. Tak jsme ji tam do sněhu zahrabaly a na jaře jsme jí takovou jamku vykopalý a tam jsme ji daly.

Denně do lesa kácet stromy. Kdo nesplnil plán, byl beze slova zastřelený. Týden stromy ohromnými pilami podřezávat, pak týden na kůře, týden na haluzách. Celý den jsme ty haluze pálili, abychom se měli kde ohřát. Jedna měla botky rozbitý a nemohla jít do lesa. Jak jsme přišli z práce, tak nás velitel lágru všecky na plac vyhnal, řekl nám, proč ona doma zůstala, a že nesplnila plán, že za to bude potrestaná. A prásk a odstřelil ji.

Jednou mě taky za trest hodili do jámy. To byla taková zemljanka. Na deset dní tam dali kýbl vody. Máte tu vodu pít, nebo máte na ten kýbl jít? Stoupnout nemůžete, všude hlína. A deset dní jsem tam musela být. Po deseti dnech bachařka otevřela a „id'om“. Měla jsem strnulé

nohy, nemohla jsem z té díry vylézt. Po čtyřech jsem lezla a Pána Boha prosila, aby mi pomohl z toho pekla.

Onemocněli jsme tyfem. Ale doktoři nad námi, Čechoslováky, drželi ochrannou ruku. Veliteli tábora řekli, že mám úplavici. Tak mě dali na ošetřovnu. Do chodby, hadr na zem, pytel pod hlavu. Ženský, Polky, tam dojily kobyly, bylo tam hodně koní, a tak doktorovi vždycky přinesly trochu mléka, aby mi dal. Lil mi ho do pusy, já jsem to vyzvracela. Nakonec mě z toho dostali. Víc se ani vzpomínat nedá. Ta Sibiř se mi stále vrací...